

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr
V administraciji prejemani velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravnništvo in ekspedicijska, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznanka (inserati) se sprejemajo in velja tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 228.

Ljubljani v sredo 7. oktobra 1891.

Letnik XIX.

Ogersko gospodarstvo s šumami.

Znano je, koliko bogastvo je v hrastovih šumah v Hrvatskeji in Slavoniji. Na milijone goldinarjev vrednosti se izvozi vsako leto različnega hrastovega lesa in dōg v inozemstvo. In koliko delavcev se tukaj preživi in najde svoj dober zaslužek. Istina je, da je v najnovejšem času ta trgovina malo opesala zaradi tega, ker na Francoskem niso potrebovali toliko dōg, kakor v poprejšnjih letih, zaradi slabih vinskih letin, in pa tudi zaradi tega, ker so začeli les in dože uvažati iz Rumunije in Rusije, ter je tako bilo najedenkrat preveč robe na tržiščih, pa je morala seveda tudi cena pasti.

Vendar je še zmirlaj hrvatska roba bila prva v trgovini, ter je bilo nade, da se je bo moglo v bodočem letu zopet več razpečati, ker ima Francoska dobro vinsko letino in ker se kupuje najrajši hrvatski les.

Hud udarec za lesno trgovino bo tudi uvoznina, ki se bo morala plačevati od leta 1892 od vsake lesene robe, poslana na Francosko, Švicarsko in Nemško.

Vkljub temu so se nadejali hrvatski lesni trgovci, da bodo mogli s svojo robo, posebno z dogami, uspešno trgovati, ker se je zmanjšala v sosednji Bosni produkcija podobne robe. Kar jih zadene hud udarec od one strani, od katere so najmanj pričakovali, namreč od samega ministra ogerskega za poljedelstvo.

V omenjenem ministerstvu je sklenjeno, tako trdijo, da se prodá najedenkrat 2800 oral najlepše hrastove šume v vinkovačkem okraju jednemu samemu podvzetniku, namreč društvu „Société d'importation de chênes“, katerega člani so sami tuji. Ta trgovina se je obavila brez javnega razpisa pod roko, in sicer zato, ker je nekdo trdil, da se je

združilo nekoliko domačih trgovcev, ki nočejo kupovati nič več lesa za dože.

To je pa le zvižaja. Pa ko bi bila to tudi istina, gotovo bi se našli zopet drugi domači ljudje, ki bi hoteli šume kupiti, ko bi se na javnej dražbi prodajale. To se je dozdej vsako leto godilo, in ministerstvo je moralo biti gotovo s prodajami zadovoljno, kajti za šume se je dobilo navadno 20%, tudi 30% več, nego so bile cenjene.

Najvažnejše je pa to, da so dobili šume domači podvzetniki, kajti šuma se je prodajala na kōse, kakor je že bilo, na 10, 15 do 20 kōsov. Zdej pa se hoče prodati vsa šuma jednemu podvzetniku, in to še tujemu, ki bode ves čisti dobiček odnesel iz naše države, dočim so morali poprejšnji podvzetniki od svojega posla plačevati velike dohodninske davke, kar je zopet državi nosilo.

Če ministerstvo trdi, da potrebuje denar, je to le prazen izgovor, kajti domači privatni podvzetniki bi plačali vso svoto do novega leta, kakor je bilo pri vseh sedanjih prodajah navada, a omenjeno društvo bode plačalo le v letnih obrokih po 3 1/2 milijona. Kaj ne bi to mogli tudi domačini storiti, ko bi jim ministerstvo le hotelo take povoljne pogodbe dovoliti.

Omenjeno društvo je obljubilo ministerstvu, da bode postavilo sredi šume parno žago, a kasneje da jo bode državi prepustilo. Kaj ni to že največja predrznost, a zopet zaslepljenost od ministerstva, če sprejme tako pogodbo? Kakor da država ne bi mogla take žage sama postaviti? A kaj jej bode tudi koristila, ko bode šuma pokončana? Če se bode ta prodaja zares sklenila, — a vsa podoba je, da se bode to storilo, — potem je hrvatske lesne trgovce zadel prehud udarec, kajti mnogo jih je med njimi, ki bodo morali iskati na drug način zaslužka.

A kaj bo pa še le s hrvatskimi delavci, ki so prihajali do zdej vsako jesen kar v trumah v slovanske šume iz gornje Hrvatske, kjer jim zemlja ne daje dovoljne hrane? Le-ta svet se bode moral podati s trebuhom za kruhom v druge kraje, iz katerih se ne bode tako lahko vračal, kakor do zdej. V Rumunijo, na Rusko in v Ameriko ga vabijo podvzetniki, ker poznajo dobro njegovo sposobnost v lesnem poslu. Sčasoma se bo na ta način ta siromašni narod kar izselil, in pri tem ne bo imel najmanj zaslug ogerski minister za poljedelstvo.

Za državo pa ni dobro znamenje, če se narod preveč izseluje, in vsaj v tem slučaju bi moglo dotično ministerstvo pomoči, da dobi prebivalstvo doma zaslužka, kakor je bila do zdej navada, samo naj zopet po stari navadi šumo prodaje po javnej ceni ter odbije tuji kapital, od katerega ne bode imela niti država izdatnega dobička, še manj pa domači podjetniki in že tako siromašni delavci.

—a.

Tovarna na Dvoru.

Nedavno smo sporočili, da s 1. oktobrom t. l. poneha tovarna na Dvoru pri Žužemberku in da bode o tem dogodku še obširneje govorili. Danes smo prejeli naslednji dopis:

Kakor je že znano, je s 1. oktobrom tukajšnja kneza Auersperga železna tovarna popolnoma ustavila delo.

Petinšestdeset družin je ob vsakdanji kruh, revščina je že zdej velika, kaj še le bode po zimi in na pomlad, ker ni nobenega zaslužka. Pa ne samo delavci, ampak vsi drugi, ki so imeli pri tovarni kak zaslužek, vsa okolica bo v gmotnem oziru britko čutila propad tovarne.

Da se tovarna ne bo vzdržala, ako ne bo pri upravi in strojih kake reforme, se je že dlje časa naprej vedelo. Odkar nas je vodja Bohotinsky pred

LISTEK.

Moja prva vožnja po Benetkah.

(Konec.)

Koj sva pod mostom „Rialto“. Beneški zidarji ga imenujejo svoj ponos — ne zamán. Kakor romantično skalovje, imponuje velikanski obok, razpet čez celi „canal grande“.

Kmalu onkraj mosta zasveti se pročelje prelepe palače. Ko dospeva bližje, opozori me gondolier ná-njo. „Palazzo Manin“, pravi in zraven še dostavi: „Tukaj je stanoval zadnji dogé beneški, Lodovico Manin“. Da — Manin; iz zgodovine mi je še nekoliko znan. Bil je zadnji! Ta beseda, katero je gondolier še posebno naglasil, bila mi je dovolj. Mahoma obdajo me druge misli. Dolga vrsta zgodovinskih dogodkov dvigne se na površje probujene domišljije. Pred Huni vidim bežati prve Benečane na močvirne otoke in puste lagune iskat novega, varnega domovja. Nenavadna sreča se jim pridruži. Beneški trgovci zaslové kmalu po vesoljnem svetu. Venecija vstaja, na morju je prva velevlad. Papež Aleksander III. prizna to s pomenljivo ceremonijo „zaročivši beneškega dogeja z morjem“ l. 1177. Sv. Marka lev je najbogatejši gospodar pod solncem. A pride turški vihar 15. veka. Venecija pada, pada od leta do leta. 1797. l. bliža se Benetkam junaški Napoleon. Kakor pred zlatim Helijem zvezde —

zgine pred njim država za državo. Samo bližina njegova je Veneciji že smrt. L. Manin se odpové, senat se razprši, Napoleon še z mečem ne udari, in Venecije je že konec — menda za veke. Grenka osoda nekdanj tako silne velevladi. Sic transit! . . .

Je-li to bilo mogoče? Kdo je tega kriv? Mislim, da bi tudi Veneciji prerok svobodno zaklical: „Ljudstvo, ti samo si krivo svoje pogube!“ Zakaj? Zapomnimo si Slovenci: „Osveta je moja“, govori Gospod. Nas prepusti On dostikrat v roke ljutih sovragov, toda krivice, ki jo nam kdo dela, povsod jo za nas mačtuje. A nikdo našemu narodu ni toliko škodoval, kakor pohlepni Benečani. Brate naše, ki so segali po sedaj laških planjavah tje doli do Pada, so potujčili. Ob Adriji so zasejali vse polno trdnjav, iz katerih še sedaj naši najstrastnejši sovražniki, kot gadja zalega, ovirajo naš napredek. Cvetoče vrtove, ponosne temne gozde naše prelube domovine ob Adriji so opustošili. Pusti Kras — nemiljivo znamenje beneškega vandalizma — Kras od Trsta tje doli v Dalmacijo, je njim na vesti.

Dvigнем oči — pogledam jadranske valove. Srd me z rudečico oblije in v spomin mi pride ona prekrasna, dostikrat pevana, ali nikdar dovolj občudovana Jenkova elegija:

Buči morje adrijsko,
Bilo nekdanj si slovansko! . . .
Ko ob tebi mesta bela
Naših dedov so cvetela,

Ko po tebi hrastov brod

Vozil je slovanski rod . . .

Venecija, ki je z našimi zakladi obogatela — njej veljajo pikre besede:

Da jih videti ni več —

Tega kriv je tuji meč.

Sedaj, ko je popolnoma onemogel „sv. Marka lev“, naj bi bile zapisane pod njim na „Piazzetti“ v večer opomin Homerjeve besede:

Vsako zločinstvo je groza pravičnim bogovom v Olimpu

Čednost jih gani samó — pravičnost jim prija človeška.

A proč s tužnimi spomini! Skoraj sem pozabil, kje sem. Gondola plava — ne zmeneč se za moje spomine, ki so mi zagrenili čašo najslajšega dušnega užitka v Benetkah.

Spomin v popotu mine . . .

pravi Preširen, tudi jaz sem svojega izročil valovom.

Težko je, biti otožen v „canal grande“, kjer se nam umetnost od vseh strani smehlja, kjer oči najprijetnejše utise dovajajo k iznenadjenemu sreč.

Vedno širja in širja postaja vodena cesta beneška. Le nekaj minut še — in „canal grande“ neha. Na desni, že daleč v morju videti je krasna cerkev „S. Maria delle Salute“. Visoka kopola spominja me živo na sv. Petra v Rimu. — Na levi strani pa zagledam biser cele Venecije. Skoraj bi rekel z Manzoniem: „Un pezzo della bellezza celleste!“ V solučnem svitu blesti mi „Palazzo ducale“, dogejeva palača, nasproti. O kako čudno pač znajo umetniki iz mrtvega kamna ustaviti delo, ki gledalca s svojo lepoto povzdigne v

kakimi sedmimi leti zapustil, je šla tovarna vedno bolj rakovo pot. Pod njegovim vodstvom se je še krepko branila pred konkurenco, da, še cvetela je. Bil je pa tudi mož za to, vedno je iskal dela, da ga ni zmanjkovalo, in z bistrim očesom je nadzoroval nje-govo izvršitev.

Na njegovo mesto je prišel Krestan in na to Weidlich, pod katerima je prišla tovarna do tega, da se je moralo dalo ustaviti.

Ko je dné 24. maja t. l. naznačil knez Auer-sperg, da se bo s 1. oktobrom tovarna zaprla, bilo je vse poparjeno. Kam iti na stara leta, kako preživeti sebe in družino, ker ni dobiti nobenega dela, še v Ameriki z lepa ne, te misli so prouzročile britko skrb.

Jedina tolažba je bila, ker je knez obljubil za delavce skrbeti. Rekel je, naj nikar ne štrajkajo in upora ne delajo, ker poskrbel bo za mlajše in stare delavce: mladim hoče preskrbeti službo v drugih tovarnah, starejšim pa dati primerno pokojnino. Kar se bo še naredilo do oktobra in skupilo za železo in stroje, to bo za pokojninski zaklad.

Delavci so bili celi čas mirni, kak upor jim še na misel ni prišel; torej so tudi celi čas orožniki brez potrebe varovali ravnatelja. Kar je bilo mlajših, šli so po svetu iskat dela, večinoma brez uspeha, in so se morali vrniti domov, starejši so pa z upom in strahom pričakovali osodepolnega dné, ko se jim bo naznanila določena pokojnina. Do neke pokojnine so imeli vsi delavci pravico, ker so vsi po 4% od mesečne plače vplačevali v bratovsko blagajnico (Bruderlade), ne samo starejši, ampak tudi mlajši, ali pa vsaj pravico so imeli zahtevati, da se jim to izplača, kar so v teku let vplačali.

Omenjeni dan je napočil v veliko iznenađenje in britko žalost delavcev. Kake pokojnine so se jim določile? Toliko, da je za življenje veliko premalo, za smrt pa preveč. Može, ki so mladost in moško dōbo, moč in zdravje žrtvovali svojemu knežjemu delodajalcu, morajo na stara leta v največjem pomanjkanju lakoto trpeti in beraško palico vzeti v tresočo se roko.

Splošen glas je: ubogi delavci, pomilovanja vredne njihove družine, posebno ubogi otroci! Kako se preživeti, ko v več slučajih še stanovanja ne bodo mogli plačevati z „velikodušno“ pokojnino. Trda se jim je godila zadnja leta, ko je bilo tako malo dela in malo zaslužka, a zdaj so prišli pod káp. Da svet spozna, v kakem položaju so delavci bivše kneza Auersperga tovarne, navedem nekoliko vzgledov:

Janez Fabjan, montér in strojni ključavničar, star 61 let, pri tovarni 49 let, imel prej plače po 1 gld. 40 kr. na dan, včasih še več, ima pripoznane pokojnine 6 gld. 38 kr. na mesec; Matija Vokač, vlivaž, star 60 let, 27 let pri tovarni, prejšnji poprečni zaslužek 20—30 gld. na mesec, pokojnine 3 gld. 19 kr. na mesec; Martin Perpar, kovaški mojster, 70 let star, 56 let pri tovarni, plača po-

prej 30—40 gld. na mesec, pokojnine 6 gld. 7 kr.; Florjančič Franc, 51 let v tovarni, plače 1 gld. 30 kr. na dan, pokojnine 5 gld. 60 kr. na mesec; Florjančič Jože, 49 let v tovarni, plače 1 gld. 30 kr. na dan, pokojnine 5 gld. 40 kr.; Kette Janez, 25 let v tovarni, plače 1 gld. 16 kr. na dan, pokojnine 2 gld. 78 kr.; Pegenau Jože, 39 let v tovarni, pokojnine 1 gld. 30; Mirtič Franc, 36 let v tovarni, pokojnine 2 gld. 70 kr.; Rjifolt Janez, 35 let v tovarni, pokojnine 3 gld. 50 kr.; Mirtič Jože, 34 let v tovarni, pokojnine 3 gld.; Florjančič A., 32 let v tovarni, pokojnine 2 gld. 20 kr.; Bradač Franc, 51 let v tovarni, pokojnine 5 gld.; Kocjančič Franc, 24 let v tovarni, pokojnine 1 gld. 30 kr.; Bende Janez, 21 let v tovarni, pokojnine 1 gld. 65 kr.; Špec Jože, 31 let v tovarni, pokojnine 2 gld. 70 kr.; Vidmar Matija, 35 let v tovarni, pokojnine 2 gld. 50 kr.; Pirc Franc, 38 let v tovarni, pokojnine 1 gld. 30 kr.; Stravs Janez, 35 let v tovarni, pokojnine 3 gld. 45 kr.; Perpar Jože, 35 let v tovarni, pokojnine 3 gld. 96 kr.; Erbida Gašper, 19 let v tovarni, pokojnine 1 gld. 50 kr.; Zalokar Janez, 35 let v tovarni, pokojnine 2 gld. 96 kr.; Vokač Karol, 37 let v tovarni, pokojnine 3 gld. 15 kr.; Kralj Karol, 32 let v tovarni, pokojnine 2 gld. 17 kr.; Potočar Miha, 35 let v tovarni, pokojnine 3 gld. 40 kr. na mesec itd.

Najvišja pokojnina znaša 9 gld. na mesec, katero ima jeden sam delavec; najnižja je 50 kr. na mesec. Večinoma so od 1—4 gld.

K sklepu prosimo naše gg. državne in deželne poslance, da blagovolijo stvar presoditi in za delavce kaj storiti, ako je sploh po obstoječih postavah mogoče še kaj pomagati, oziroma jim preskrbeti kak zaslužek. Potreba je velika, in sami si nikakor ne morejo pomagati.

Shod „Katol. polit. društva“ v Žužemberku.

Govor deželnega poslanca Ig. Žitnika.

(Dalje.)

Priznati mora vsakdo, da kranjska dežela mnogo stori za dobre ceste. Tako je tudi za tekoče leto deželni zbor dovolil 61.500 gld. za deželne ceste, podpor in posojil za ceste in mostove pa 10.500 gld.; za kamniško železnico polovica kredita v znesku 35.000 gld.; za cesto Ribnico-Laški Potok 16.000 gld., za cesto čez Bogensperk še 4600 gld., za občinsko cesto na Planini pri Vrhniki 1000 gld., za most čez Bistrico 1000 gld., za občinsko cesto iz St. Jurja do Tlake 1000 gld. Sedaj vidite, kam gre denar. Samo za ceste in mostove je za letos deželni zbor dovolil 130.600 gld. Dalje bode letos dežela plačala za civilno in vojaško pripravo 7430 gld., za stalno namestitvev vojakov nad 7000 gld.

Dežela je zazidala za novo brambovsko vojašnico 160.000 gld., in za zgradbo deželnega gledališča še dovolila posojila 11.700 gld. Primanjkljaj

deželnega posojila za tekoče leto znaša 77.983 gld. Dovolilo se je tudi 4000 gld. za popravila po uimah. Če vse te dolge vrste potrebščin seštejemo, znaša letošnji deželni proračun 924.942 gld.

Gotovo smem trditi, da so se deželni podpore za najpotrebnejše stvari in vendar se bili deželni poslanci v zadregi, kako se naj pokrijejo ti troški. Našteti Vam hočem le večje dohodke dežele, s katerimi plačuje deželni odbor.

Tako znašajo obresti od obligacij, katere ima dežela, 35.597 gld., stanarina od deželnih poslopij znaša 5473 gl., doneski za upravne troške 3787 gld., povračila oskrbnih troškov za bolnike, blazne, porodnice, odgonskih troškov, vračila posojil za ceste, šole, mostove, bakreni vitrijol itd. 17.398 gld. Torej znaša pokritje le 62.670 goldinarjev in manjka 86.2272 gld., kateri se morajo pokriti z deželnimi prikladami in nakladami.

In tako je bilo sklenjeno, da se za tekoče leto pobira:

1. 40% priklada na užitnino od vina, vinskega in sadnega mošta in od mesa, kar bode zneslo 143.955 gld.;

2. naklada od porabljenih likêrjev in vseh poslanih opojnih pijač od hektolitra po 6 gld.;

3. naklada od vseh porabljenih žganih opojnih pijač po stopinjah 100 delnega alkoholmetra za vsako hektolitersko stopinjo 18 kr., kar bode zneslo nad 170.000 gld.;

4. 28% priklade vsem neposrednim državnim davkom s prikladami, kar je proračunjeno na 422.756 gld.

Če te dohodke seštejemo, še vedno zmanjkuje 125.561 gld., kateri naj se poplačajo z blagajnično gotovino.

Omeniti tudi moram, da dežela še posebej potrebuje 10% priklade na vse deželne davke za šole, in ta priklada znaša okroglih 150.000 gld., tako da deželni troški za deželne potrebe znašajo skupaj okroglih 1.074.000 gld. Deželne priklade pa se računajo po neposrednih državnih davskih s prikladami, ki so: zemljiški (1889. leta 635.753 gld.), hišna najemnina (231.153 gld.), hišni razredni davek (139.087 gld.), pridobinski davek (142.639 gld.) in dohodarina (361.214 gl.); skupaj 1.509.846 gl., od katerih se štejejo deželne priklade.

Kakor pa sem prej omenil, je tu všteti 160.000 gld. za brambovsko vojašnico, ki neso potrošeni, marveč bodo donašali deželi lepe dohodke, pri vsem tem pa vojašnica ostane še deželna lastnina. Dalje je všteti 35.000 gld. za nakup glavin-skih delnic kamniške železnice, ki se bodo tudi nazaj dobili, torej je prav za prav letošnjega ostanka 69.439 gld., ali 4% deželne naklade. To dokazuje, da deželni zbor previdno postopa z deželnim denarjem, da dežele ne obremeni z novimi večjimi davki. (Konec slédi)

(Dalje v prilogi.)

nadzemeljske višine. Ta stavba je gotovo eden najlepših spominkov srednjega veka. Začeli so jo zidati l. 1301. P. Lombardo jo je 1511. dovršil. Kdor rad zabavlja čez srednji vek in svoj sarkazem izliva na njegove „mračnjake“, naj gre in si ogleda to palačo. Ne, čas v katerem je ona nastala, ni mračen. Krasota njegovih spominkov je odsev blagodejne svitlobe, ki je takrat oživljala nedosegljive veleume. — v ozadju za palačo po kipi proti nebu kupola sv. Marka cerkve in stoteri stolpi s pozlačenimi jabolki in križki na vrhu. Res — nepopisljiv prizor! Panorama, ki gane in omami. Ne vem, kdo bi bil svoje črte na tem mestu izlil v lepše besede kakor, Platen:

Da glänzt der Markusplatz im Licht der Sonne . . .
Hier wuchs die Kunst wie eine Tulipane
Mit ihrer Farbenpracht dem Meer entstiegen
Hier scheint, auf bunten Wolken sie zu fliegen
Gleich einer zauberischen Fee Morgane.

Prej bi se utrudil, kakor nagledal. „Kmalu se vidimo bližje“ . . . denem in se ozrem v daljavo prostega morja. Solnce odseva iz zelenih globin. Kot zvezde na jasnem nebu leskečejo v njegovih svitlih žarkih nebrojni valčki. Rahla sapa se ž njimi prijazno igra.

Gondola je pri kraju. Veslo miruje. Pred menoj razprostira se dolga cesta „Riva dei Schiavoni.“ „Gondoliere — Addio!“ zakličem in izstopim na stopnice, ki peljejo gori na Rivo. Nasmehne se veseli mornar in „A rivederci!“ odzdravlja. Da — na svidenje!

A n t. M. Goričlján.

Ponočni kralj.

Francoski spisal A. de Lamothe.

(Dalje.)

„Dobro! Vidim, da nepogojno zaupate mojemu striju.“

„Da,“ odgovori prosto Irec.

Na postaji Passonstown izstopil je škof in vstopil v vlak, ki je šel v Galway.

Na postaji Tipperary izstopil je doktor ter se sprehajal pred kupéjem, v katerem sta bila tovariša. Peter vidi, da mu hoče nekaj povedati, zato izstopi in gre časnikov kupovat. Komaj dospé tija, že mu stisne nekdo listek v roko. „Na potu berite!“ pošepeta mu doktor.

Vlak se je odpeljal.

Peter čita: „Jutri, Killarny, gostilna „Queens-Victoria Lake“.“

Nova uganjka.

Ko sta tovariša dospela v kraj, pričakovala sta zamán doktorja. Ta se je odpeljal v najboljši hōtel v Tipperary ter se prihodnji dan podal v vas Slievenamone. Vedel je, da je Tobija tam, ž njim je hotel govoriti.

Opoldne se je bil že vrnil, odpeljal se v Killarny in odtod v Bantry. Peter in Firebrand sta ga spremljala, a na potu ni govoril besedice. Naselila sta se v obližju doktorjeve hišice. Vsako noč sta se

povrnila ter pričakovala dné zborovanja, kojega je oznanjal diplar.

V tem je preteklo več dnij, da je Zalika pre-jokala v hiši Pressmann-ovi. Beg je bil nemogoč.

Nekega dné potrka nekdo na duri. Vikarij glengariffski je želel govoriti s Pressmannom.

„Gospod so pri zajutreku in se ne dadó motiti,“ godrnja stara dekla.

„Počakal bodem,“ dé duhovnik. „Kedaj smem vstopiti?“

Čez nekoliko časa se dekla vrne in véde vika-rija v „salon“.

Takoj vstopita tudi Pressmann in njegova žena.

„Ah, gospod vikarij,“ vsklikne Emilija, „kako častno za nas! Nadejam se, da ste zdravi. Jan, daj stol sem. Obžalujem, da smo vas pustili čakati!“

„Neprijetno mi je, da sem vas motil, a važna zadeva —“

„Gotovo kaka prošnja za vaše uboge,“ dé smeh-ljaje se Emilija. „Poznamo vaše zadeve; v teh časih morajo biti zelo mnogobrojne.“

„Ne, gospa! Tu ni govorjenja o prošnji, ampak o zahtevi!“

„Zahteva! Jan, jaz ne umejem, umeješ li ti?“

„Ne,“ pravi agent ter si surovo trébi zobe.

„Zahteva se tiče jednega mojih faranov, hčere Toma Joyce-ta, ki —“

„Tom Joyce! Počakajte! Ali se ni tako pisal najemu v Malibory, Jan?“

Imenik podružnic družbe svetega Cirila in Metoda.

(Dalje.)

30. **Litijska:** 1. Jernej Zupančič, duhovnik; 2. L. Seetec, c. kr. notar; 3. Fran Knaflič, posestnik v Smartnem. Namestniki: 1. Fran Podkrajšek, načelnik žel. postaje na Savi; 2. Martin Molek, župnik; 3. J. Ravnihar, nadučitelj v Litiji. Pokrovitelj 5, ustan. 5, letnikov 50, podpornikov 64, skupaj 124. Gld. 167.—.
31. **Krško in okolica:** 1. dr. Jurij Sterbenec, dekan v Leskovcu; 2. Ferdo Černovšek, uradnik v p. v Krškem; 3. —. Nam.: 1. dr. Lovro Mencinger, advokat. Ustan. 7, letnikov 32, skupaj 39. Gld. 33.—.
32. **Vrhnjski sodnijski okraj:** 1. Iv. Koprivnikar, dekan na Vrhniki; 2. Ant. Flis; 3. Jožef Lenarčič. Nam.: 1. Gabrijel Jelovšek za Vrhniko; 2. Jožef Verbič za Borovnico; 3. Ivan Gruden in Simon Ogrin, podobar. Pokrovitelj 1, ustanovnikov 17, letnikov 32, skupaj 50. Gld. 33.—.
33. **Logatec:** — —
34. **Smlednik in okolica:** 1. Henrik baron Lazarini, graščak; 2. Primož Oblak; 3. Anton Pavlin. Namestnik: 1. Josip Keršič. Ustanovnikov 11, letnikov 56, podpornik 1, skupaj 68. Gld. 1831.
35. **Ženska podružnica za Bistriški okraj na Notranjskem:** 1. Sofija Šabec, posestnica; 2. M. Hladnik; 3. Ivanka Ličan. Nam.: Pavlina Bachmann. Ustan. 12, letnic 68, podpornic 22, skupaj 102. Gld. —.—.
36. **Žužemberk in okolica:** 1. —. 2. Ivan Jerše, posestnik; 3. Ivan Zorec, trgovec. Nam.: 1. Fran Valand, župan; 2. Jakob Škerlj; 3. Fran Ferjančič. Ustan. 6, letn. 16, podp. 3, skup. 25. Gld. 1630.
37. **Naklo z okolico na Gorenjskem:** 1. —; 2. —; 3. Fran Pavlin, posestnik v Podbrezji. Skupaj 30. Gol-dinarjev —.—.
38. **Kamnik z okolico:** 1. Josip Močnik, župan, lekar; 2. Fran Stelč, posestnikov sin; 3. Josip Stelč, posestnikov sin. Nam.: 1. Martin Novak, c. kr. poštar; 2. Anton Pintar, trgovec; 3. N. Zadnikar, c. kr. okrajni živino-zdravnik. Ustanovnikov 8, letn. 38, podp. 15, skupaj 61. Gld. 50.—.
39. **Cerklje na Gorenjskem:** 1. Andrej Vavken, nadučitelj in župan; 2. Fran Krek, kapelan; 3. Radoslav Kočevar, farmaceut. Ustan.: 12, letnikov 28, podp. 18, skupaj 58. Gld. 58.—.
40. **Kostanjeviški okraj:** 1. Viktor Rosina, c. kr. notar; 2. Josip Rohrmann, koncipijent; 3. M. Novak, okrajni sodnik. Namestniki: Damijan Pavlič, župnik; 2. —. 3. Fran Gregorič. Ustanovnikov 6, letn. 46, skupaj 52. Gld. 10605.
41. **Št. peterska ženska v Ljubljani.** (V osnovi.)

II. Štajersko.

1. **Celjska:** 1. Dr. Ivan Dečko, odvetn. kandidat; 2. Fran Kugler, odvetn. uradnik; 3. Andrej Perc, not. uradnik. Namestniki: 1. Fran Irgel, vikar; 2. dr. Urb. Lemež, odvetn. kandidat; 3. —. Pokrovitelji 4, ustanovnikov 8, letnikov 45, skupaj 57. Gld. 131.—.
2. **Mariborska:** 1. Ant. Borsečnik, stolni vikar; 2. Pavel Simon, hišni posestnik; 3. dr. Alojzij Meško, profesor bogoslovja. Pokrovitelja 2, ustanovnikov 11, letnikov 18, skupaj 31. Gld. 2830.
3. **Graška akademika:** 1. Janko Žolgar, drd. iur.; 2. France Mohorič, cand. iur.; 3. Franc Krušič, cand. med. Namestniki: 1. M. Dereani, cand. med.; 2. Jaroš Žitek, drd. med.; 3. Fran Mayer, drd. iur. Ustanovniki 4, letnikov 48, skupaj 52. Gld. 40.—.
4. **Ptujska:** 1. O. Benko Hrtiš, župnik v Št. Vidu; 2. O. Konrad Stazinski; 3. Anton Gregorič. Pokrovitelja 2, ustanovnikov 17, letnikov 18, podpornikov 7, skupaj 44. Gld. 23.—.
5. **Šaleška dolina v Šostanji:** 1. Ivan Govedič, župnik v Šostanji; 2. Jožef Skaza, posestnik v Velenji; 3. Ivan Kacič, c. kr. notar. Namestniki: 1. Ivan Vošnjak, veleposestnik; 2. Ivan Kramar, 3. Vinko Ježovnik. Ustanovnikov 6, letnikov 22, podpornikov 30, skupaj 58. Gld. 5690.

6. **Vuhred-marnberški okraj:** 1. Mart. Koček, c. kr. beležnik v Marnbergu; 2. Anton Jazbec, dekan v Marnbergu; 3. Josip Černko, župnik v Vuhredu. Namestniki: 1. Tom. Mras, nadžupnik; 2. Jurij Zmavec, župnik v Remšniku; 3. Jos. Lederhas. Ustanovnikov 9, letnikov 9, podpornikov 16, skupaj 34. Gld. 10.—.
7. **Graška izvanakademiška:** 1. Fr. Bradaska, gimn. ravnatelj v p.; 2. Monsgr. Ivan Tomše, c. in kr. vojaški župnik v p.; 3. Fran Hrašovec, c. kr. okr. sodnik v p. Ustanovnikov 11, letnikov 29, podpornika 2, skupaj 42. Gld. 4335.
8. **Braslovče:** 1. Fran Pristan, posestnik; 2. Ivan Kač, okrajni tajnik; 3. Florjan Rak. Namestniki: 1. Lovro Potočnik, dekan; 2. France Rojnik, župan; 3. Jakob Škoflek, nadučitelj. Ustanovnikov 13, letnikov 31, podpornikov 16, skupaj 60. Gld. 31.
9. **Gornji grad:** 1. Franc Dovnik, dekan; 2. —. 3. Fr. Šarb, trgovec. Namestniki: 1. M. Strnad, župnik na Ljubnem; 2. Fran Petek, trgovec. Ustanovnikov 19, letnikov 30, podpornikov 58, skupaj 107. Gld. 4421.
10. **Konjice:** 1. —. 2. Anton Sattler-Marguč, posoj. uradnik; 3. Janez Šepce, trgovec. Namestniki: 1. Fr. Mikuš, nadžupnik; 2. Janez Rudolf, kmet v Dobrnežu; 3. Jan. Pospisil, lekarnar. Ustanovnikov 15, letnikov 34, podpornikov 36, skupaj 85. Gld. 25.—.
11. **Sevnjska:** 1. Fr. Vršec, c. kr. notar; 2. J. Kuntič. 3. Fran Hrstel, kapelan. Ustanovniki 4, letnikov 34, podpornikov 7, skupaj 45. Gld. 15.—.

Politični pregled.

V Ljubljani, 7. oktobra.

Notranje dežele.

Atentat pri Liberci. Ruski listi pišejo mnogo o atentatu na dvorni vlak pri Liberci. „Novosti“ in „Grazdanin“ mislita, da je atentat delo anarhistov, in menita, da slovanski stvari ne bodo škodoval. „Novoje Vremja“ pa spravi ta dogodek v zvezo z nepopoljnimi razmerami mej Nemci in Čehi na Češkem.

Državni zbor snide se jutri. V drugi seji bode finančni minister že predložil državni proračun. Letos hočejo poskusiti, da bi državni proračun rešili še pred božičnimi počitnicami. Zaradi tega hočejo, kolikor je moč, skrajšati budgetno razpravo. Sklenilo se bode, da manj važnih postavk budgetni odsek niti pretresoval ne bode, temveč se bode razpravljalo o njih kar v zbornici. Na ta način mislijo, da bode mogoče začeti generalno budgetno debato še ta mesec. Mi pa še vedno ne verujemo, da bi se budget rešil pravočasno.

Češka sprava. Oficijozna „Montagsrevue“ pravi, da bode Taschejev program še nadalje vodilo avstrijske politike. Prva točka tega programa je pa, da se vsekako mora dognati sprava. Dobilo se bode že sredstvo, da so ukroté narodne strasti. Drugi oficijozni list pa pravi, da je že Tasche premagal večje težave in bode že odstranil ovire, katere delajo spravi Mladočehi. Vsekako se sprava mora dognati. Češki listi so pa sedaj še manj naučeni za spravo, nego so bili poprej. Dunajske punktacije se bodo pač morale precej premeniti, če se hoče napraviti sprava na njih podlagi.

Mladočehi jezi, da so jih tako prezirali, ko je prišel cesar na Češko. Poprej so po svojih glasilih raztrobili, kako hočejo pokazati svojo lojalnost, potem pa za to še prilike niso imeli. Njih listi pa sedaj pišejo, da cesarjevo potovanje ni prav nič pospešilo sporazumljenja obeh narodov na Češkem. O spravi se je le govorilo, za-njo se pa ni nič storilo. Sporazumljenje je le mogoče, če se popolnoma iz-

vrši češko državno pravo. Mladočehi torej zopet go-dejo staro pesem. Vedoč, da se brez dovoljenja Nemcev ustavnim potom sporazumljenje ne da do-seči, naglašajo vedno, da je baš izvršitev češkega državnega prava glavni pogoj za spravo. V resnici so pa sveda stvari baš narobe. Sporazumljenje mej Nemci in Čehi je prvi pogoj za vresničenje češkega državnega prava, kajti še le potem je pričakovati, da se Nemci obnovljenju češke kraljevine v okviru naše države ne bodo ustavljali. Kdor pa stvar hoče drugače doseči, zida hišo od vrha. Sveda Mlado-čehom ni nič za spravo in ne za češko državno pravo, kajti ko bi se to izvelo, potem bi ne imeli več toliko prilike za politično kričanje.

Ogerska. Ogersko kulturno društvo je v Maros-Vaserhelyu imelo občni zbor. To društvo je za madjarizacijo to, kar nemški šulferain za germa-nizacijo. Kulturno društvo ima že 17.000 članov in blizu milijon premoženja. Podružnic ima 61. K občnemu zboru prišel je tudi vodja zmerne opozicije, grof Apponyi, ki je priporočal, da bi država pod-pirala to društvo. Ker je vlada jako naklonjena temu društvu in se je sedaj zanj izrekla tudi opo-zicija, bode se mu gotovo dovolila združna državna podpora. Skriva je že sedaj vlada podpirala to društvo. Izročila mu je tudi vse premoženje „Slo-vaške Matice“. Za potujčenje Slovanov so Madjari jako radodarni.

Vnanje države.

Izgredi v Rimu. Liberalni listi na vso moč uporabljajo izgrede v Rimu v svoje namene. Res-nico na vse strani zavijajo. Vidi se jim, da jim ni za stvar samo, temveč jih le jezi, da se poslednji čas romanja v Rim množe. Kakor poročajo zane-sljiva poročila, so res trije mladeniči zapisali v knjigo na grobu Viktorja Emanuela: „Vive le Pape!“ To je pa videl italijanski pomorski častnik, ki je hitel po policijo. Drugi liberalci so pa hitro jeli zbirati poulične postopače in razširjati vest, da je jeden romarjev plunil na grob. Težava pa ni bila, veliko ljudi zbrati, ker je bila baš obletnica plebi-scita, s katerim se je Rim odzvel papežu. Mnogo nasprotnikov cerkve je torej praznovalo. Najbrž bi bilo prišlo do katic demonstracij, ko bi se ta do-godek tudi ne bil prigodil na grobu pokojnega kralja italijanskega. Liberalni listi so že dolgo huj-skali proti romarjem. Vladi pa že tudi ni všeč, da iz vseh krajev prihajajo romarji v Rim, ker to jasno spričuje, da večina katoličanov spoznava potrebo, da se Rim zopet povrne papežu, da se ta ideja še vedno razširja. Da so vse demonstracije bile umetno prirejene, pač dokazuje to, da je več razgrajalcev šlo k županstvu in prosilo, naj poroči kralju, da že samo misel na skrunjenje groba pokojnega kralja bi razburila vse rimsko prebivalstvo. Ko bi izgredniki ne bili vedeli, da se njih postopanje odobrava, go-tovo bi se ne bili upali k županstvu. Italijanska oblastva imajo še vedno v zaporu zaprte francoske romarje, dočim proti pouličnim razgrajalcem ničesa ne storé. Liberalna francoska vlada je tudi hitro porabila ta izgred v svoje namene. Obrnila se je do škofov in prelato, da naj ne vodijo več romar-jev v Rim. Nadeja se namreč, da bodo romanja po-nehala, če jih več ne bodo vodili prelatsje. Fran-coski škofje pač nemajo povoda, da bi se ozirali na želje francoske vlade, ker se vlada tudi ne ozira na želje škofov in pravice katoliške cerkve.

Srbija. Mej sinodo in vlado je hud razpor zaradi imenovanja nekega škofa. Sinoda hoče vr-niti nekega rusofila, katerega se brani minister bogočastja. Organ samostojne radikalne stranke ob-soja postopanje sinode. Srbska cerkev je le na videz samostojna, v resnici jo vladajo Rusi. Ta list pravi, da Srbi sicer ljubijo bratski ruski narod, ali ne pusté, da bi se ruska vlada mešala v notranje srbske razmere, zlasti cerkvene.

Rusija. Razglasili so se ukazi carjevi o re-formi poslovnega reda višjih oblastev na Finskem. Po teh ukazih ima ministerski državni tajnik za Finsko vse načrte finskih zakonov, ki se tičejo in-teresov Rusije, naznaniti ruskim ministerstvom, da povedó svoje mnenje. Sicer pa mora državni tajnik s finskimi oblastvi občeovati le v ruščini. Uradniki morejo na Finskem biti Rusi ali pa Finci, ki znajo ruščino in so obiskovali višje šole. Vsi ti ukazi me-rijo nekako na porusenje finskih uradov.

Francija. V Nizzi so odkrili v soboto Gari-baldijev spomenik. Pri tej priliki se je največ go-ovorilo o tem, da je Garibaldi pomagal 1870, leta Francozom. Nekateri govorniki so tudi malo zabav-ljali proti papežu, zatrjujoč, da Rim ostane vedno italijanski. Naglašalo se je tudi, da si interesi Fran-cije in Italije nikakor ne nasprotujejo, temveč po-polnoma skladajo. Pri banketu, ki ga je priredilo županstvo, se je napivalo Franciji in Italiji. Pro-slavljanje pokojnega revolucionarja bilo je v prvi vrsti demonstracija proti katoliški ideji, ki pa cerkvi ne bode nič škodovala, kakor tudi ne bode sprijaz-nila Italijanov in Francozov.

Boulanger. Prijatelji Boulangerjevi sklenili so baje nadaljevati delo njegovo. Tako so vsaj iz-javili, ali kaj so s tem mislili, pač ni prav jasno. Pri pogrebu pokojnega generala so se njegovi pri-vrženci prepirali med seboj. Na pokopališču bila je demonstracija proti Rochefortu in zanj. Policija je večkrat morala posredovati.

„Da, ménim.“

„In ta Joyce je imel — ali ima hčer?“ vpraša Emilija.

„Hčer, ki je pred nekoliko tedni s sestro in bratom prišla v workhouse v Dublin.“

„Saj res; v Dublinu imajo workhouse, krasno poslopje, videla sem je od zunaj, a jeden nadzorni-kov od tam rekel mi je, da se ubogim godi notri kakor lordom!“

„Vse tri sem pred štirimi ali petimi dnevi za-hteval nazaj —“

„O, to je vaša skrb, ako ubožce zahtevate na-zaj, ker jih nimate še dosti?“

„Otroka sem dobil,“ dé duhovnik in oostro opa-zuje agenta; „a starejša hči je bila že pred mojim prihodom odpeljana.“

„Jedna beračica manj; gotovo ste bili tega ve-seli?“ pravi agent.

„Odpeljana od nekoga, ki v Killarny stanuje,“ pristavi vikarij.

„Kak vaš tovariš v krščanskem usmiljenju,“ pravi Emilija; „Jan, daj še na ogenj!“

„Morebiti je pa le druge namere imel, nego krščansko usmiljenje, — kaj pravite, gospod Press-mann?“

„O nič, prečastiti! S svojimi zadevami imam dovolj dela, ne brigam se za druge!“

„A kočijaž odločno zatrjuje, da jo je oddal v Rosescastle-u.“

„Lepa bajka!“ vpije Emilija. „Ti ljudje se res lažejo, da sami sebi verjamejo. Žive duše ni v gradu, jaz imam ključe od njega tu.“

„On pravi, da jo je pri vas oddal.“

Emilija se glasno zasmije.

„Ali res? Sedaj po noči so pripeljali dekle in ti si jo vsprejel pod svojo streho; tako, Jan, to je lepo od tebe, še tožila te bodem!“

„Gospa Blumfield,“ dé duhovnik resno, „more-biti, da vam moje besede vzbujajo radost, a jaz se nisem prišel šaliti. Dovolite, da se obrnem le na gospoda Blumfielda.“

„Prečastiti imate gotovo pooblastilo od nadsod-nika, da se drznete Angličane v njih posestvu iz-praševati, in morebiti še celó preiskavo v hiši na-pravljati?“ dé razdražena Emilija.

„Jaz ravnam po svojej vesti in se obračam do vesti gospoda Blumfielda.“

„In jaz vam ne dovoljujem izpraševati me!“ vpije Jan in tleskne z nogo ob tla; „ako si v naše varstvo zoper hujskače vstašev dobimo poročtev, kdo nam more kaj?“

Žalostno se nasmehne vikarij.

„Zahvaljujem se vam, da ste odkritosrčni, ako-ravno se o delovanju irskega duhovstva jako motite! Sedaj ne dvomim več, da je dekle tu, in —“

„Da boste prišli po njo, kaj ne? Dobro, priča-koval vas bodem!“ vpije jezo agent.

(Dalje slódi.)

Rusija in Kitaj. Ruski listi so skoro vsi proti temu, da bi se Rusija pridružila evropskim velevladim, ki se hočejo potegniti za Evropece v Kitaju. „Graždanin“ misli, da Evropa hoče Ruse le zaradi tega v to stvar zaplesti, da bi razdrila dobre odnose mej Rusi in Kitajci. „Moskovskija Vjedomosti“ pa pišejo, da v Kitaju neso ruski podložniki v nobeni nevarnosti, da torej ruska vlada nema povoda mešati se v to zadevo. Nekateri nemški listi se zaradi tega jezé na Rusijo. Mi tudi želimo, da bi se Rusija pridružila drugim velevladim, ali obsojati jo pa zaradi tega ne smemo. Zapadne države se tudi neso ganile, ko so Turki pred zadnjo rusko-turško vojno morili po Bolgariji. Židovski listi so še Turke zagovarjali. Tako se pomišljujejo tudi Francozi pridružiti sklepom bruseljske konference, da se zatre trgovina z robi. Ta stvar je gotovo človekoljubiva. Kakor se vidi, se države v tacihi slučajih ne ravna po človekoljubnih načelih. Rusija ni nič slabša od drugih.

Izvirni dopisi.

Iz Rima, 2. oktobra. Danes popoldne je vspored mednarodnega romanja v čast sv. Alojzija dovršen. Dovolite torej, da vam v kratkih potezah njega izpeljavo narišem.

Naj takoj povem, da se je povabilu osrednjega odbora v Rimu odzvalo mnogobrojno po vseh krajih katoliškega sveta, kar je sv. Očetu bilo v toliko radost, da so sklenili božjepotnike sprejeti v dvakratnem zaslišanju, enkrat pa brati v sredi mnogobrojnih romarjev v cerkvi sv. Petra sv. mašo.

V ponedeljek (28. septembra) bilo je napovedano prvo zaslihanje ob poldne v vatikanski baziliki. Že uro prej se je zbralo na tisoče romarjev, večinoma dijakov in bogoslovcev, na „kraljevih stopnicah“ za medenimi vrati v vaticanu. Odtod so se pomikali po državah in narodnostih razdeljeni v baziliko sv. Petra, kjer so bili v prvo vrsto postavljeni romarji avstrijskega romarskega vlaka. Njim so se pridružili došli Nemci, tako da jih je bilo skupno do 150. Bogateje zastopani so bili Ogri, katerih je došlo čez 300 pod vodstvom mil. gosp. Császka, škofa v Zips-u, in Meszlényi-ja, szathmarskega biskupa. Med njimi opazil sem tudi nekaj ogerskih plemenitašev v dragoceni narodni opravi. Za temi so sledili raznih narodnostij romarji iz Belgije, Holandije, iz balkanskih dežel, s Poljskega, Severne Amerike itd. Največ med vsemi pak jih je poslala Francija, od koder je došlo mnogo šolskih zavodov z uniformiranimi gojenci celó z zastavami. Četrta ena dospejo sveti Oče s svojim spremstvom, zasedejo svoj prestol, katerega mahoma zavzdignejo vatikanski strežaji, in tako so se polagoma pomikali po cerkvi, vsakemu romarju privoščé prijazno besedo, osobito pa dijake naudušujoč, naj bodo trdni in zvesti v veri. Vidno so sv. Očetu ugajale noše dijaških društev, v kakoršnih so nastopili nekateri dijaki. Vtis, kakoršnega je napravila na mladino očetovska prijaznost Leona XIII., je nepopisljiv. Skoro do solz ginjeni so mi pripovedovali z naudušeno besedo nekateri dijaki o prijazni ljubeznivosti sv. očeta, ki so s prijazno roko milo božali to dobro mladino, ki je od blizo in daleč prihitela počastiti grob svojega nebeškega zavetnika sv. Alojzija, pa tudi pokloniti se namestniku Zveličarjevemu na zemlji v znak udanosti in zvestobe.

Zaslihanje je trajalo nad dve uri.

V torek (29. septembra) zbralo se je okrog 60.000 romarjev v cerkvi sv. Petra. V raznih jezikih pozdravljalo je verno ljudstvo, ko se je prikazal med njimi častiti starček Leon XIII. Na vse strani blagoslovljajoč in prijazno smehlajoč se svojim zvesto udanim bili so sveti Oče vidno ginjeni, videč toliko množico svojih vernih pred seboj. Pri sveti maši peli so pevci siktinske kapele. Med burnimi, naudušenimi pozdravi zapustili so sveti Oče po cerkvenem pravilu vatikansko baziliko.

Ali še enkrat ponudila se je prilika romarjem, videti obraz sv. Očeta. Včeraj bilo je zopet oficijelno zaslihanje vsled mednarodnega romanja mladine pri sv. Petru. Predsednik osrednjega odbora prebral je adresu udanosti, na katero je imenom sv. Očeta odgovoril jeden navzočih prelatov. Potem je bilo predstavljenih še nekaj odličnejših romarjev in na to so sveti Oče poslovi se, blagoslovljajoč obilno množico. Vsak romar, ki pride v Rim, najbolj želi videti sv. Očeta. Sedanjim se je ta želja v obilnej meri izpolnila.

Včeraj zjutraj ob sedmih prejeli so tudi vsi romarji sveto obhajilo pri grobu sv. Alojzija. Obhajal jih je mil. škof Császka. Sploh je ta teden skoro tako slovesen v cerkvi sv. Ignacija, kakor je bila

osmina godu sv. Alojzija. Pred oltarjem svetnikovim je dan na dan polno pobožnih častilcev vseh narodov.

Iz cele Italije je došlo te dni mnogo romarjev, osobito mladina je dobro zastopana. Da ne bi bila le preveč napolnjena cerkev sv. Petra, zato je bilo določeno, da bodo imeli Italijani posebno zaslihanje pri sv. očetu, kar se je tudi danes zgodilo.

Francoskih delavcev je še vedno dosti tu. Čuditi se moramo le, da sveti Oče, ko skoro vsak dan sprejemajo romarje, pri tem trudapolnem delu ne opešajo. Doslej moramo reči, da so izredno čili na duhu in na telesu.

Prostozidarski listi se z zlodejsko silo zaganjajo v tako mnogoštevilne romarske vlake. Norčujejo se, zabavljajo, lažejo, obrekujejo, v umazanih podobah smešijo romarje — vse nič ne pomaga. Povsod najlepší red in občna zadovoljnost.

Osobito so tudi avstrijski romarji jako zadovoljni. V dva vlaka razdeljeni hodijo ali se vozijo vsak dan po mestu, ogledavat znamenitosti rimske. Zvečer pak se zbirajo pri kozarcu piva v prostorih bralnega društva v Animi na prijazen pogovor. Sinoči je msgr. de Waal govoril obširneje o katakombah na občno zadovoljnost navzočih.

Prošli dnevi so v Rimu zopet pokazali sijajni pojav katoliške zavednosti in zveste udanosti do vesoljnega poglavarja.

Ravno sem menil odposlati ta dopis, kar nenadoma izvem, da je cerkev sv. Ignacija zaprta, da se zahvalna pesem v njej danes ne bode pela, ter da vlada po mestu velika razburjenost. Stvar se je kmalu pojasnila. Pred Pantheonom se je ljudstvo hotelo znositi nad francoskimi romarji, jih insultiralo, hotelo kamenjati itd., ker je baje neki francoski romar pri grobu Viktorja Emanuela v spominsko kujigo napisal besede: Evviva il Papa Rè — Ablasso il Rè!

Koliko je na tem resnice, ne moremo povedati, kajti lahko si mislite, da je zadnji čas ost vladnih žurnalistov v Italiji obrnjena proti Franciji. Gotovo je, da so radikalni elementi tukajšnji komaj čakali, da bi se mogli kako znositi nad francoskimi romarji, katerih se jim je le preveč zdelo. Zraven tega je pa danes tudi obletnica „plebiscita“ rimskega, dan, ko se vsako leto godé narodne demonstracije. S kratka: popoldne, ko so hoteli romarji k sklepni pobožnosti v cerkev sv. Ignacija, našli so jo zaprto. Boječ se menda izgredev rimskih demokratov, zaprla je policija romarjem pot v cerkev.

Ea signum temporis! Sicer pak bodo sigurno o tem časniki mnogo pisali. . . .

Iz Moravc, dné 5. oktobra. G. vrednik, skoro bi Vas zavidal, dasiravno bivate v vedno meglenej Ljubljani, kajti ne mine teden, da ne bi imeli kake „besede“; če pa je ni doma, pa se lahko vsedete na železnico, in hajdi, iskat si kratkočasa na pr. v Kamnik.*) Mi na deželi baš nemamo te prednosti in je tudi ne pogrešamo, ker imamo dela dovolj, in za nameček službena pota po hribih, kjer se človek pošteno pretrese in razvedri.

Med prozo našega vsakdanjega življenja pa vendar pride včasih kaj poetičnega, kakor n. primer včeraj 4. t. m. blagoslovljenje lepe kapelice Matere Božje dobrega sveta poleg farne cerkve. Le-ta kapelica je sicer že stara, toda bila je vsa v jako slabem stanu. Za lepoto hiše božje in čast božjo nad vse uneti č. g. dekan naš pa jo je dal popolnoma prenoviti, — preskrbel jej je novo oblačilo. Poklical je namreč znanega slikarja g. Koželja iz Kamnika, ki je vso zunaj in znotraj jako okusno preslikal na presno. Vsa čast, delo hvali mojstra. Ginljiva bila je slovesnost blagoslovljenja. Po jako primernem nagovoru č. g. dekana, v katerem je vzpodbujal mnogozbrane vernike k češčenju Marijinemu, in po dovršenem obredu pele so se še v kapeli jako lepe litanije Matere Božje četveroglasno; na stotine zbranih vernikov pa je odpevalo. Zares veličasten prizor. Vsa hvala g. dekanu za to slovesnost, ker s takimi pobožnostimi utrjuje se živa vera in vekša češčenje Marijino.

G. vrednik, ker ravno pišem, še nekaj o letini. Letina i pri nas ni bila dobra, pridelalo se je komaj za življenje. Sadja tudi ni ravno mnogo, le bruske obrodile so večinoma dobro. Iz njih napravljajo mošt, ki se lahko dosta dobro proda, in marsikateri gospodar napravil ga je po pet in tudi več polovnjakov. Dobro, vsaj tem potom pridobi se nekaj novcev ter marsikatero hišo obvaruje propada, kar se dandanes, žalibog, prigodi čestokrat. Nekdaj so

*) Householdt words. Op. vred.

Gorenjci zavidljivo gledali proti Dolenjske, a čas se spreminjajo. Sedaj so tolikanj opevane in opisane dolenjske gorice žalibog tožne in pač boljše so naši „tepkovi“ bregovi. Kmetovalci, sadite sadno drevje!

„Threc is the charm“, pravi Anglež; tedaj še eno. Iz lepe in rodovitne moravske doline izvozi se na leto mnogo pridelkov, da dobi kmet potrebnih novcev za obile davke itd. Toda ceste do državne imamo pa sila slabe. Nekatero občinske ceste — in dosta boljše tudi ni okrajna cesta do državne — so tako slabe, razkopane po nalivih, da ropota voz po kamenju, kakor bi se prekopicaval po stopnjicah nizdolu. Črnovršec bi rekel: to je pa že mrva preh'd. Kolika ovira blagostanju je tako slaba komunikacija! Upamo, da se bo vsaj okrajna cesta popravila za silo. Sicer pa se namerava zgraditi nova okrajna cesta, ki bo šla skoro skozi in skozi po ravnem, in slavni deželni zbor je že letošnjo pomlad, uvažujoč potrebo te ceste, poslal inženerja, ki jo je trasiral. Z gotovostjo pričakujemo, da bo slavni deželni zbor, vedno in povsod delujoč za napredek in blagostanje naše dežele, tudi tukaj pripomogel, da se čim preje zgradi nova cesta, kajti tako olajšal se bo promet nad vse, a povzdignilo se bo blagostanje doline moravske. Bog pomozil!

Dotlej pa, gospod vrednik, vam pač ne bom imel posebnega poročati, k večjemu, da bi vam pošiljal statističke podatke, koliko se bo na leto po teh razdrapanih klancih prebrnilo voz, oziroma potrla koles. Torej na svidenje! X.

Iz Zagreba, 6. oktobra. (Čehi v Zagreb u.) Zadnji od vseh naših letošnjih gostov so prispeli Čehi prošlo nedeljo v kraljevi Zagreb. Ni jih bilo mnogo, samo 28 jih je prišlo; ali so bili zato vse eno srčno in sijajno sprejeti. Na kolodvoru so se zbrali vsi mestni odborniki, razven madjaronskih, na čelu jim dični naš župan dr. Amruš. Vsa pevska društva z zastavami ter „Sokol“ in vseučilišna mladež je pričakovala goste. Da so izostali madjaronski mestni zastopniki, ni nič čudnega, saj jim gotovo ni prav, da je občinstvo sprejelo Madjare tako hladno, kakor se je sicer spodobilo, ali pa tudi morda zato, ker se je našel tukajšnji dopisun „Pester Lloyd“ spodbujen, da brzojavi temu listu, kako mislijo vsi oficijelni ljudje izostati od sprejema Čehov, češ, da so morda kaj Mladočehi krivi, da se je dogodil liberški atentat. Take gnusne denunciacije more sprejemati seveda le „Pester Lloyd“. a človeče, ki kaj takega poroča, treba pri belem dnevu iz mesta izgnati, poprej ne bo miru pred takimi dopisuni. Vkljub temu je bil sprejem prav veličasten.

Z „Živili Česi“ in „Na zdar“ bil je pozdravljen vlak, v katerem so se pripeljali gosti. Naš župan jih lepo pozdravi kot slovanske brate, ter jim zaželi, da bi proživeli med nami nekoliko srečnih ur. Pozdravlja jih tudi kot napredni narod, ki se ne treba v kulturnem pogledu bati nobenega drugega. Ko so se burni pozdravi polegali, odgovori vodja Čehov, državni poslanec dr. Lang, prav oduševljeno, da so prišli semkaj, da se vsaj deloma zahvalijo Hrvatom za njihove simpatije nasproti češkemu narodu, posebno pa za mnogobrojen obisk njihove izložbe v Pragi. Prišlo jih je sicer malo radi domačih slavnostij in poznega časa, pa tudi zato, ker misli itak l. 1893. češki „Sokol“ obiskati starodavni Zagreb v mnogobrojnem številu. Mi pa smo prišli, da se vidimo in da si podamo desnice v znamenje našega prijateljstva in pobratimstva, in da se učvrstimo vsi v slavjanski ideji. Živili brati Hrvati! Živio beli Zagreb! Burno so bile pozdravljene besede navdušenega Čeha od mnogobrojnega občinstva z „Živili Česi!“ „Na zdar!“, a pevska društvo zapojó krasno „Liepa naša domovina“, katera je občinstvo poslušalo odkrite glave.

Z dr. Amrušem se vsede v kočijo dr. Lang in zdaj se pomiče sprevod v mesto. Vse hiše so bile ozaljšane in na tisoče naroda po ulicah pozdravlja došle goste, ki so bili vsi okrašeni s cveticami. Posebno v Illici je bilo impozantno gledati gotovo kakih 10.000 zbranih ljudi, a pred „Narodno kavarno“, kjer so imeli gosti odsesti, prikipele so ovacije do vrhunca. Jelačićev trg je bil popolnoma poln in „živio“ je gromovito odmevalo med psalčami. Čehi so bili vsi ginjeni in iznenađeni od radosti vsled takih bratinskih pozdravov.

Ob 11. uri so se gosti zopet zbrali ter skupno odšli v izložbo. Tukaj jih je sprejel predsednik izložbenega odbora Vukotinović. Omenil je, kako so Čehi v kulturi naprednej, pa bodo zatorej tudi mogli našo izložbo bolje presoditi. Sploh pa naj se

čutijo pri nas kakor doma, kakor brat pri bratu. Dr. Lang se nato lepo zahvali za preprijazni sprejem od celega občinstva. Sploh pa misli, da bode leto 1891. prav znamenito v češki in hrvatski zgodovini, kajti oba naroda sta pokazala, da sta podjetna, požrtvovalna, pa tudi v svesti si svoje naloge, zato je bodočnost njuna.

Potem so Čehi razgledovali izložbo. Občinstva se je bilo navzlic slabemu vremenu zbralo jako mnogo v izložbenih prostorih, kajti ta dan je bilo tudi srečanje. Razven tega so vsa pevska društva priredila koncert na čast češkim gostom. Škoda, da je zvečer bud dež večji del gostov vendar-le prisilil, da zapusté izložbo. Tudi namenjena sijajna razsvetljava se je morala opustiti.

V ponedeljek so Čehi razgledovali mesto, a ob 11. uri jim je meščanstvo priredilo na Josipovcu dejeuner, ob 5. uri banket v „Hôtel grand“, a v torek zvečer koncert v glasbenem zavodu in kasneje komers. Gosti češki so hoteli obiskati tudi našo najvišjo goro Slemo, ali grdo vreme jih je od tega odvrglo.

Od tukaj se odpeljejo Čehi na Reko, potem na Plitvička jezera, ako bode dovoljno vreme; od todi v Senj, Trst in čez Ljubljano nazaj v domovino. Prepričani so vsi o naši bratski ljubezni, saj so videli, kako neprisiljena je bila radost pri sprejemu njihovem, pa tudi kasneje povsodi po mestu. Videlo se je povsodi, da so prišli k nam pravi pristni slovanski bratje, ne pa navidezni, ali pa še celó prisiljeni, kakor Madjari.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 7. oktobra.

(Konfiskacija.) Včerajšnja številka našega lista je bila zaplenjena zaradi dopisa iz Novega mesta, v katerem je dopisnik opisal zadnje dogodke v dolenski metropoli. Današnja številka ima prilogo.

(Imeniten gost) je došel predvčeraj v Ljubljano, namreč naš rojak Janez V. rtin, rojen leta 1844 v Dobljah fare črnomaljske na Dolenskem, sedaj od leta 1879 sem škof v Marketu v Sev. Ameriki. Namenjen je v Rim.

(Katol. tiskovnemu društvu) je kot dobrotnik pristopil č. g. Josip Gerčar, župnik pri sv. Trojici, ter je družbi daroval sto goldinarjev. Bog plati!

(Prezentiran) je za faro Ribnico preč. g. Martin Povše, župnik v Šenčurju pri Kranju.

(Župnijski izpit) delajo v Ljubljani naslednji č. gg.: Erzar Matija, kaplan v Ribnici; Koritnik Jak., kaplan v Starem Trgu pri Ložu in Krek Franc, kaplan v Cerkljah.

(Dolenska železnica.) Te dni se je v Ljubljani sošla komisija, da obhodi in ceni zemljišča od početka železnice čez Vodmêt, Gruberjev kanal in dalje. Pri tej priliki omenimo, da se čujejo pritožbe, kako neprimerno so v načrtu postavljeni nekateri kolodvori, n. pr. nad Račno gori pri Zobelbergu, pri Peklu onkraj Lašče in v ribniški dolini. Korist prebivalstva in ne posameznih posestnikov pač zahteva, da se načrt v tem oziru popravi.

(Poročil) se je predvčeraj g. Emanuel Josin, c. kr. deželnega plačilnega urada oficijal, z gospodičino Ano Lubey.

(Tatvina.) Iz Stare Loke se nam poroča: Neki zvit ptiček, ki bi morda rad prišel v ljubljansko kletko, se je petek zvečer skril v tukajšnjo župnijsko cerkev ter izpraznil dve pušici. Tretje pa ni mogel odpreti, zato jo je odtrgal in odnesel. Denarja je morda dobil vsega skupaj 2 gld., škode pa je napravil do 20 gld., ker je pušice razdejal in vrata zelo pokvaril. Želimo, da bi oblastva jednake vrste ptičem bolj strogo gledala na prste.

(Cerkveni tatovi.) Iz Sore se nam poroča: V noči od 5. na 6. t. m. so v našo cerkev vlomili tatovi. Vnanja vrata zakristije so siloma odprli, stikali po omarah in iskali denarja. Šobo na zapiralniku pri velikem oltarju so s kleščami odtrgali, zapiralnika pa neso mogli odpreti. Z žveplenkami so svetili vanj, in ker je bilo notri le 40 kr., pustili so ga. Sreča, ker je g. župnik pred jednim tednom ves denar pobral iz zapiralnika. Odprli so tudi omario, v kateri je shranjeno sv. olje. Kelihein mašno obleko so pustili. Da so delali z veliko silo, dokazuje to, ker so zlomili 3 cm. debel železen drog, s katerim so odpirali zapiralnik. Odnegli neso ničesa, vendar so naredili cerkvi precej škode.

(„Glasbena Matica“) v Ljubljani vabi na redni občni zbor, kateri bode dné 10. oktobra 1891 v

kněžjem dvorci (II. nadstropje) ob 7. uri zvečer. Vspored: 1. Nagovor prvosednikov. 2. Poročilo tajnikovo o društvenem delovanju. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Volitev novega odbora. 5. Posamni nasveti. — Čast. gg. člani uljudno prosimo, da se tega zbora mnogoštevilno udeležé. Odbor.

(Iz Novega Mesta) se nam poroča, da je g. župan dr. Poznik zaradi zadnjih dijaških dogodkov odstopil.

(Prva ljubljanska ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda pri sv. Petru) je imela dné 4. oktobra I. občni zbor. Udeležba je bila primeroma mnogobrojna, celó iz oddaljenih mestnih oddelkov so došle slovenskočuteče dame. V načelnstvo so izvoljene: Prvomestnica: gospa dr. Zarnikova, podpredsednica: gospa Trčkova, denarničarica in zapisničarica: vrtnarica Justina Lavričeva. — V imenu družbe sv. Cirila in Metoda je pozdravil navzočne osebno njen prvomestnik profesor Tomo Zupan ter razložil ob kratkem, kako in kje deluje ta družba, ki ima trojno zvezdo vodnico pred očmi: Boga, cesarja, in domovino. V tem zmislu naj bi delovali vsi člani. — Gospa prvomestnica je jako spretno pričela in vodila zborovanje. Gospa Svetkova pa je izpregovorila zelo navduševalnih in bodrilnih besedi do svojih tovarišic, ki se matere, da naj-si prizadevajo vzgojiti svoje otroke v verskonarodnem duhu. — Blagodejstvo je odsevalo na tem zborovanju, da so slovenske žene tako določno kazale svojo narodno zavest ter povdarjale, da se mora vzgoja voditi v duhu materinega jezika.

(Iz Št. Vida) nad Ljubljano se nam piše: Navzlic slabemu vremenu se je 25 letnica naše čitalnice prav dovoljno izvršila. Na stotine naroda je pozorno poslušalo slavnostni govor č. g. Janeza Babnika, župnika na Toplicah. Skupnega obeda se je udeležilo nad 70 oseb. Popoldne je sicer dež spridil veselico na vrtu „pri Kraljiči“ tem lepša je bila večerna beseda v čitalnici. Več v dopisu. — „Spomenica“ ob 25 letnici šentviške čitalnice se dobiva po 10 kr. pri čitalničnem odboru.

(Petardovci.) Iz Trsta se poroča, da je vratar v veži škofijske palače našel petardo s tlečo zažigalnico. Sodiijo, da se je hotel maščevati kaki italijanski „neodrešenec“, ker se je mil. g. tržaški škof dné 29. septembra izjavil nasproti slovenskim tržaškim poslancem, da se na zahtevo tržaškega magistrata ne bode odpravila slovenska propoved iz cerkve sv. Antona, dokler bode on nosil pastirsko palico.

(Lahonska nestrpljivost in drznost.) Iz Trsta se nam piše: Kakor znano, sta slovenska propoved in petje iz stolnice sv. Justa premeščena v župno cerkev starega sv. Antona; preteklo nedeljo zjutraj je bila v tej cerkvi prva pridiga. Seveda so Lahoni v svojem srdu napeli vse sile, da bi tudi v tej cerkvi zabranili slovenščino. Ker se jim pa ta goreča želja ni spolnila, hoteli so se v nedeljo popoldne osvetiti in ohladiti svojo jezo nad mil. gospodom škofom; postavil je namreč nekdo — gotovo ne samo iz lastnega nagiba — v škofovi palači tik vhoda petardo, ki bi bila gotovo škodo ali vsaj mnogo strahu napravila, da je ni vratar še o pravem času zapazil in z vodo zamoril. Zločinca neso našli in ga menda tudi ne bodo. — Kajpada je slavní magistrat tudi hotel pokazati svojo veliko nevoljo vsled slovenske pridige pri starem sv. Antonu ter je odpovedal podporo, katero so dosedaj dobivali cerkovniki omenjene cerkve iz mestne blagajnice. — Taki so ti ljudje; ugodilo se je njihovi želji, da se v stolnici več ne čuje mili slovenski jezik ter da imajo sedaj tam italijansko propoved in petje — za poslednje morajo seveda plačevati čez 200 gld. na leto — torej imajo jedno italijansko propoved več nego prej; toda njihovej nestrpljivosti vse to ni dovolj, oni hočejo slovenski živelj popolnoma udušiti, upamo pa, da se to ne bo zgodilo in če se tudi na glave postavijo vsi framasonski Lahoni.

(Nedolžno obsojen.) Kakor znano čitateljem, bil je usnjar Gregor Apat iz Braslovič v Savinjski dolini pred štirimi leti zaradi umora obsojen v dosmrtno ječo. Ko je presedel že štiri leta, je na smrtni postelji neki Fr. Rössler priznal, da je on morilec. Apatu so izpustili ter mu vsled cesarjeve milosti izplačali 800 gld. odškodnine.

(Profesor Lazarevič) se je pred nekimi dnevi iz Belega Grada pripeljal v Ljubljano, da z višjim dovoljenjem prouči osnovo naših ljudskih šol in potem predloži svoje nasvete srbskemu naučnemu ministerstvu. Obiskal je vadnico na c. kr. učiteljski, mestni deški in dekliški šoli, šole v Kranju in Št. Vidu.

(Goriška razstava) je bila v nedeljo zvečer ob mnogoštevilni vdeležbi občinstva zaključena.

(Ptujski okrajni zastop) se je tako-le sestavil: Jos. Zelenik, posestnik pri sv. Urbanu, načelnik; Simon Ozgan, notar v Ptuj, namestnik; Martin Kranjec, Anton Greif, Miha Brenčič, o. Klemen Šalamun in Konrad Fürst, odborniki.

(Na graškem vseučilišču) je bilo v minulem letu 161 promocij, in sicer sta bila promovirana 2 bogoslovca, 78 pravnikov, 73 medicincev in 8 modroslovcev.

(Veleizdaja.) Tržaški „Il Piccolo“ poroča, da so pred tedni v Trstu prijeli nekega Gozzalinija, Pierrija, Aunusija in Schwagel-a ter jih prepeljali na Dunaj, kjer se bodo pred tamošnjimi porotniki morali zagovarjati zaradi veleizdaje.

(Čitalnica v Šošanju) priredi povodom otvorjenja novih prostorov dné 11. oktobra 1891 veselico. Vspored: A. Beseda. 1. A. Nedved: „Moja Avstrija“, moški zbor. 2. A. Nedved: „Ljubezen in pomlad“, moški zbor s tenor-samospevom. 3. Dr. G. Ipavic: „Oblaku“, četerospev. 4. F. A. Vogel: „Cigani“, moški zbor s tenor-samospevom. 5. A. Hajdrih: „Lastovki v slovo“, četerospev. 6. A. Foerster: „Pjevajmo“, moški zbor. Med vsako pesnijo igra godba iz Smarija pod vodstvom Stefana Kovača. B. Prosta zabava. Začetek točno ob 6. uri zvečer. Vstopnina za osebo 50 kr., za obitelj 1 gl., za kmetske ude 20 kr. Čisti dohodek za dijaško kuhinjo v Celji. Vstop imajo udje, vabljeni in po udihi vpeljani gostje. Odbor.

(Iz slovenje - graškega okraja) se nam piše: Gospod dopisnik v 224. številki čislanega „Slovenca“ se huduje nad tremi narodnjaki, zakaj ne storé svoje dolžnosti pri okrajni posojilnici. Krivda ni teh treh, marveč onega, ki si je sam izbral odbornike, potem pa ostal v manjšini proti nasprotnikom. Imenovani trije narodnjaki se že radi tega neso krivi nedostatkov pri posojilnici, ker že več časa ne sodelujejo pri imenovanem zavodu.

(Družbi sv. Cirila in Metoda) je poslal č. g. župnik Jožef Sattler 4 gld. 21 kr. s pristavkom: „To svoto pošiljajo Križenčani pri Mariboru z geslom: „Naj nesloga zgine — Z drage domovine.“

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

(Nova knjižica.) Marljivi slovenski pisatelj g. Andrej Komel pl. Sočebčan, c. in kr. major v pokoju, je spisal in založil novo knjižico z naslovom: „Puška repetirka v vprašanjih in odgovorih s slovarčkom cesarskim in kraljevim vojakom v pouk“. Dobiva se po 20 kr. pri pisatelju v Graecu (Grazbachgasse 40) in v knjigarnah.

(„General-Karte von Krain.“) Tako se imenuje najnovejši zemljevid kranjske dežele, ki je izšel v zalogi knjigarne „Kleinmayr & Bamberg“ v Ljubljani, izdelan v litografskem zavodu Jul. Hübnra v Zagrebu, mera 1 : 300.000. Zemljevid je z rdečo barvo razrejen po okrajnih glavarstvih in davčnih okrajih. Delo je natančno, le to moramo grajati, da so imena krajev še vedno v „barbarskem“ jeziku. Mi ne razumemo, zakaj naj se glasi slovenski Kal nemški Kaal, Lopata nemški Schaufel, Javorica Jaurowiz, Golo nemški Golu, Rob nemški Roob itd. To so spake, katerih ne moremo trpeti. Cena zemljevidu je 80 kr., po pošti 83 kr.

(Dobava sukna.) C. in kr. vojno ministerstvo namerava si dobavo sukna za potrebe vojaških akademij, vojaških realk in vojaške sirotnišnice zagotoviti za prihodnjih šest let, to je, od leta 1892 do leta 1897, potom pogodbe. Dotične ponudbe vložiti je najdalje do 30. novembra 1891 pri vojnem ministerstvu. Vzorec za dobavo pogledajo se lahko v monturnem skladišču št. 1 v Brnu, odkoder se proti plačilu tudi dopošljejo. Pogodbeni načrt pogleda se lahko tudi v pisarni trgovske in obrtnijske zbornice v Ljubljani.

(Praške izložbe) glavna dobitka sta 100.000 goldinarjev in 50.000 gld. Žrebanje že 15. oktobra.

Telegrami.

Poreč, 5. oktobra.*) Za dopolnilno volitev državnega poslanca dné 30. t. m. lahonska stranka kandiduje veleposestnika Benedikta Polesinija.

Liberca, 5. oktobra.*) Cesarski namestnik grof Thun je zvišal darilo na 10.000 gld. tistemu, kdor naznani napadnika pri Rosenthalu.

*) Iz konfiskovanega lista.

Dunaj, 6. oktobra.*) Pri včerajšnji enketi za prihodnja javna dela na Dunaju je vlada predložila približni finančni program. O velikosti skupnih stroškov za mestno železnico, uravnavo Dunajšice itd. listi poročajo, da bodo znesli 103 do 112 milijonov. Država prevzame 72%, dežela 8%, mestna občina 20% s poroštvo države, dežele in mesta. Letna anuiteta je proračunjena na 3.6 milijona.

Mürzsteg, 5. oktobra.*) Danes so se pripeljali saksonski kralj Albert, bavarski princ Leopold, veliki vojvoda toskanski in knez Hohenlohe na lov.

Dunaj, 6. oktobra. Cesar se je odpeljal na Štajersko na lov. — Delegacije se snidejo dne 9. novembra na Dunaju.

Dunaj, 7. oktobra. Cesar je pred odhodom v Mürzsteg izrazil princu Reussu, ki zastopa virtemberskega poslanika Mancklerja, svoje sožalje ob smrti kralja Karola. Manckler se jutri vrne z odpusta.

Praga, 6. oktobra. Mestni svetovalci so se zbrali in čestitali županu dr. Šolcu povodom njegovega odlikovanja s komturnim križcem Franc Josipovega reda. Najstarejši svetovalec, župnik Nyklas, je govoril slavnosten govor. Župan odgovori, da s tem ni odlikovan samo on, temveč ves mestni zastop za sijajen cesarjev vsprejem.

Budimpešta, 7. oktobra. Finančni minister je predložil proračun za leto 1892. Troški 395,340.941, dohodki 395,353.936, prebitok 12.995. Ordinariju troški za 25,564.592 večji kot l. 1891.; skupna državna kvota višja za 1,082.740. Dobrodohodki za 26,038.643 večji, največ od državnih železnic. Dobrodohodki od vina za 400.000, od piva za 50.000 nižji, višji pa od špirta, mesa, tobaka in sladkorja. V ekstraordinariju troški 27,240.379, primanjkljaj 21,415.424. Za skupne potrebe vnanjih zastopništev ogerska kvota 6,647.123.

Rim, 5. oktobra.*) „Italie“ poroča, da so tri zaradi dogodkov v Pantheonu priprte francoske romarje izpustili in odpeljali čez mejo.

Rim, 6. oktobra. Zadnjih 800 francoskih romarjev se je danes zjutraj odpeljalo brez nereda.

Stuttgart, 6. oktobra.*) Ob 6. uri 55 m. je kralj umrl.

London, 7. oktobra. Vodja irske stranke, Parnell, je sinoči v Brightonu umrl.

*) Iz konfiskovanega lista.

Piccoli-jeva tinktura za želodec
je mehko, toda ob enem uplívno, delovanje prebavnih organov vrejšajoče sredstvo, ki krepi želodec, kakor tudi pospešuje telesno odpretje. — Cena steklenici 10 kr. (300—201)

Tujci.

2. oktobra.

Pri **Maliču**: Czassny, potovalec; Reittler, Fischer, trgovca; Kraus; Andern, zasebnica, z rodbino; Wanbacher, mehanik; dr. Maier, odvetnik, s soprogo; Walter, pisatelj, z Dunaja. — Pasko, zasebnica, in Hamerer, potovalec, iz Trsta.

Pri **Juznem kotlovoru**: Goltscheben iz Kindberga. — Pogačnik, zasebnik, iz Jesenice. — Piancentini, zasebnica, iz Trsta. — Pichler iz Maribora.

Umrli so:

3. oktobra. Marija Vizjak, gostija, 70 let, sv. Petra cesta 38, marasmus. — Marija Žark, kuharica, 85 let, Frančiškanske ulice 12, hydrops.

4. oktobra. Frančiška Sernak, kajzarjeva hči, 2½ leta, Illova 38, katar v črevih. — Marijana Podgoršek, kuharica, 52 let, Hrenove ulice 3, jetika. — Antonija Naret, krojačeva hči, 4 mesece, Kurja vas 10, katar v črevih.

V bolnišnici:

3. oktobra. Mihael Marn, delavec, 55 let, vitium cordis.

4. oktobra. Marijana Nered, gostija, oedema cerebri. — Jožef Aleš, gosti, 68 let, plućnica.

5. oktobra. Lorene Pajsar, pastir, 75 let, rak v želodcu.

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje	Veter	Vreme	Motrine na 24 ur v inč
opazovanja	srakomera v mm	toplotnara po Celsiusu			
7. u. jut.	73.74	11.2	sl. szap.	dež	4.10
5 2. u. pop.	73.74	13.0	sl. svzh.	oblačno	dež
9. u. zveč.	73.79	12.0	"	"	"
7. u. jut.	73.78	11.6	sl. szap.	oblačno	
6 2. u. pop.	73.77	18.8	sl. jzapad	del. oblač.	0.00
9. u. zveč.	73.86	11.2	sl. jzapad	jasno	

oređnja temperatura obeh dni 12.1°, in 13.9°, oziroma za 0.9° 1.0° nad normalom.

Svojemu dobremu prijatelju gospodu
ANTONU ŠKOFICU
kličejo ob njegovem odhodu iz Polja srēni
„Na zdar!“
njegovi prijatelji in prijateljice.
D. M. v Polju, dne 6. oktobra 1891. (1)

Od pluga do krone.
Obširni zgodovinski roman,
zajēt iz kranjske povestnice.
(1359) 20

Umetne zobe in zobovja
stavlja na način, ki ne provzroči nikakih bolečin, ter opravlja vse **zobne operacije in zobna plombovanja**
A. PAICHEL,
(1363) 10 zobozdravnik
pri Hradeckega mostu I. nadstr.

Uradne
in trgovske
KOVERTE
s firmo priporoča
KAT. TISKARNA
v Ljubljani.

Zadnji mesec!

Velika loterija

Zadnji mesec!

praške razstave.

Glavna dobitka

(1201 14)

100.000 gld., 50.000 gld.

priporoča

J. C. Mayer.

Srečka po 1 gld.

Srečka po 1 gld.

Dunajska borza.

Dne 7. oktobra.

Papirna renta 5%, 16% davka	91 gld. 10 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	90 " 90 "
Zlata renta 4%, davka prosta	109 " 90 "
Papirna renta 5%, davka prosta	102 " 20 "
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	1011 " 50 "
Kred tne akcije, 160 gld.	281 " 50 "
London, 10 funtov strl.	117 " 30 "
Napoleonor (20 fr.)	9 " 29 1/2 "
Cesarski cekini	5 " 57 "
Nemških mark 100	57 " 67 1/2 "

Dne 6. oktobra.

Ogerska zlata renta 4%	103 gld. 90 kr.
Ogerska papirna renta 5%	100 " 25 "
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	134 " 75 "
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	146 " 50 "
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	182 " 50 "
Zastavna pisma avstr. oer. zem. kred. banka 4%	96 " 50 "
Zastavna pisma	100 " 50 "
Kreditne srečke, 100 gld.	185 " 25 "
St. Genois srečke, 40 gld.	61 " 50 "

Ljubljanske srečke, 20 gld.	20 gld. 50 kr.
Avstr. rudečega križa srečke, 10 gld.	17 " 25 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	19 " 50 "
Salmove srečke, 40 gld.	59 " 75 "
Windischgrazovē srečke, 20 gld.	48 " 75 "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	152 " 25 "
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v.	2815 " 50 "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	105 " 50 "
Papirni rubelj	1 " 22 "
Laških lir 100	45 " 50 "

MERCUR menjarnična delniška družba na Dunaju, I., Wollzeile šte. 10.
Najkulantnejše se kupujejo in prodajajo v kursnem listu navedeni vrednostni papirji, srečke, valute in devize.
Razna naročila izvrše se najtočneje.

Za nalaganje glavnice priporočamo:
4% gališke propinacijske zadolžnice.
4½% zastavna pisma peštanske ogerske komercionalne banke.
4½% komunalne obveznice ogerske hipotečne banke z 10% premijo.
Na te papirje daje posojila avstro-ogerska banka in podružnice njene.

50.000 goldinarjev
se dobi z jedno
promeso zemljiško-kreditnih srečk
à 1½ gld. in 50 kr. kolek.
Žrebanje že 5. novembra!